

LXVI.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov sigtende til at fremme Lehn's, Stamhuses og Fideicommissgodsfers Overgang til fri Jordeiendom.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 6te Mai 1870.)

Som bekjendt, blev der i forrige Rigsdags-samling af de samme Medlemmer, fra hvilke nærværende Forslag er fremkommet, indbragt et Lovforslag om den samme Gjenstand*), til hvis Behandling der blev nedsat et Udvalg. Dette afgav Betænkning**), men Sagen kom ikke til 2den Behandling, da Samlingen kort efter blev sluttet. Det nu foreliggende Lovforslag er bygget paa samme Grundlag som det tidligere, medens det dog paa mange enkelte Punkter har optaget de af Udvalget eller dets Fleertal ifjor foreslaaede Ændringer. Det tilstræber ligesom det forrige Udcast ikke at hæve Majoratsbaandet, men at overføre det fra Jorderne paa en tilsvarende Capital, og denne Overførelse paabyder det ikke, men tillader den. Det nærværende Udvalg er nu med det forrige enigt i, at Grundlovens Bud ikke med Sikkerhed kan siges at gaae ud paa noget Videregaaende end det, som det foreliggende Forslag medfører, og man undervurderer ikke den Anbefaling for Forslaget, som ligger dert, at det er en Udførelse af en utvivlsom Grundlovsfordring. Men, forsaavidt man betragter det som Opgaven, ikke alene at tilvejebringe Noget, hvorved Grundloven maa erkjendes at være fyldstgjort paa en loyal Maade, men ogsaa virkelig at fjerne de Ulemper,

der knytte sig til Majoratsvæsenet, lader der sig efter Fleertallets Anskuelse gjøre navnlig tvende Indvendinger mod den Maade, hvorpaa Forslaget har stillet sig til Opgaven. Deels er det at befrygte, at en paa dette Grundlag bygget Lov ikke vil blive benyttet i noget syndeligt Omfang, deels vilde den ialfald selv om den kom til nok saa megen praktisk Anvendelse, kun ramme den ene Side af Sagen, Jordernes Baandlægning, men, idet den i Stedet derfor sætter en anden Baandlægning, ikke berøre den anden Side, den ulige Arvedeling, paa hvilken nogle Medlemmer af Udvalget lægge ligesaa stor eller større Vægt. Fleertallet har derfor meent at burde underkaste det Spørgsmaal en fornyet Drøftelse, om der ikke kunde aabnes Udgang for en fuldstændig Løsning af Majoratsbaandet, saaledes at Lehnset eller Fideicommisset om kortere eller længere Tid enten gik eller dog kunde gaae over til fri Eiendom. De Indvendinger, som kunne ventes reiste herimod, ere af en ganske anden Art end de, der kunne rettes mod det foreliggende Forslag; de gaae nemlig ud paa at bestride en saadan Foranstaltning's Nødvendighed. Idet man nemlig fastholder Crecitionsbrevene som Grundlaget for Lehnene og Stamhusene og betragter disse som confirmerede testamentariske Bestemmelser, gjør man gjældende, at Staten ikke uden at træde begrundede og af den selv bekræftede Rettigheder for

*) Rigsdagstidende Tillæg A. Sp. 1821 ff.

**) Rigsdagstidende Tillæg B. Sp. 913 ff.